עבודת ישראל — ביאור תפילה

הנה אנו אומרים בקדושה דעמידה ובדברי קדשך כתיב לאמר ימלוך ה' לעולם אלהיך ציון וגו'. ולכאורה אינו מובן היכן מצינו בדברי קדשך הם זמירות דוד המלך ע"ה כתוב לאמר שיאמרו זה אצל סדר קדושה. כי הוא רק כתוב שם בסוף הללי נפשי את ה' וגו'. אלא י"ל ע"פ מה דאיתא בספר מעין החכמה הנדפס עם ס' פירקי היכלות. שבשעת אמירת הקדושה למעלה והחיות והאופנים מתנשאים ואומרים קדוש וברוך. אף הקב"ה ישתבח שמו מסכים עמהם ואומר ימלוך ה' לעולם וכו' ע"ש. ולהבין הענין קצת דרך משל נאמר כדרך החתן וכלה כשמתיחדים בחדר מדרך הכלה לברך לחתן ולומר לו תזכה לאורך ימים ולהתיחד באהבה מעתה ועד עולם. ולפעמים שהכלה איננה משכלת כ"כ מדרך החתן ללמד אותה הברכה. כלומר ברכני בברכה שאזכה לשבת עמך לעולמים. ומבשרי אחזה כביכול שלכן מסכים ואומר ימלוך ה' דהיינו שמלמד הקב"ה להמקדישים שמו בקודש שיברכוהו כמאמר ישמעאל בני ברכני וכן יברכו אותו שימלוך לעולם לדור ודור. והנה מי הוא זה המפענח נעלמים ומגלה הצפון דברי הקב"ה שאומר ליונתו תמתו אלו דברי חיבה בשעת היחוד אין זה אלא דוד המלך ע"ה דהוה בדחנא דמלכא כמ"ש בזוה"ק ומדרך הבדחן שמתחבא לשמוע דברי החתן והכלה בשעת היחוד. ומבשרי אחזה למעלה. ולכן אמרו. ובדברי קדשך כתוב לאמר ימלוך ה'. שע"י דוד המלך בודאי נתגלה הענין שיאמרו ימלוך ה'. דהוא בדחנא דמלכא וגילה דברי היחוד שלימד החתן לאהובתו שתאמר לפניו. והבן:

אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה. לכאורה כיון שאדם הוא לשון מדרגה גבוה. ואנוש פחות ממנו. צריכים להבין מה זה שאנו אומרים דעת שהוא פחות ממדרגת בינה ואעפ"כ הדעת לאדם והבינה לאנוש. והנה האר"י ז"ל כתב כדרכו הקדושה בסידור ובכוונת יע"ש. ולהבין דבריו קצת נאמר כי האדם הוא בודאי במדרגה היותר גדולה כשירצה להשפיע לאחר אי אפשר שישפיע לו כל דעתו כי א"א להמקבל לקבל כי מסתמא אחרי שהוא מקבל הוא פחות ממנו. וא"כ הגם שהאדם מחכים ומתבונן שכליות ראמות ונשגבות צ"ל לו איזה בחי' הנק' דעת לשלשל דרך הדעת חכמתו להמקבל ואז אצל המקבל נק' בינה ובחי' גדולה הגם שזה בחי' קטנה אצל המשפיע. וז"ש אתה חונן לאדם דעת ועי"ז הוא מלמד לאנוש בינה ועיין בסידור האר"י ז"ל והבן הענין:

אגלה לך איזה רמז בברכת רפאנו בשמ"ע. "רפאנו "ה' "ונרפא ר"ת רי"ו מספרו ג"פ חס"ד. "הושיענו "ונושעה "כי "תהלתנו "אתה ר"ת גימ' תב"ל. גימ' ששה פעמים חס"ד. ובחתימת הברכה "רופא "חולי "עמו "ישראל ר"ת גימ' רפ"ח ד"פ חס"ד. ס"ה י"ג פעמים חס"ד שהם הי"ג מכילין דרחמי שמשם אנו ממשיכין הרפואה. כי "אל "מלך "רופא "נאמן ר"ת אמ"רן נוטריקון "אוריאל "רפאל "מיכאל "נוריאל בסוד מרכבת אר"גמן. והמלאך גבריאל נרמז בר"ת "והעלה "רפואה "שלימה ר"ת שור שהוא סוד הגבורה שבמרכבה ומלת שו"ר נמתק במספרו אב"ג ית"ץ שהוא חסד.

או ר"ת "ושמע "צעקתינו "יודע "תעלומות והנה הרופאים הסכימו על חודש אייר לסגולה לרפואה. והגם שהם מונין לחדשים בודאי נשתלשל הענין מחכמת ישראל שרומז כי אייר בגימ' א"רך שמשם בא הרפואה ע"ש ארוכה ומרפא. וגם מ"ש בגמרא בריש כל אסוון אנא חמר וכמה רופאים הסכימו לסגולת היין לרפואה: וסודו כי "הגפן ידוע מספרו מכתבי האריז"ל הוי' באהי' הוי' באדנ"י שהוא מורה על יחודא עילאה ותתאה. והנה משרע"ה המשיך הרפואה משם באמרו א"ל נ"א ר"פא נ"א ל"ה התיבות מספרם "רפאל "הגפן שהוא המלאך הממונה על הרפואה ושמות הנ"ל שמספרם "הגפן מסוגלים לרפואה. לכן אמרו בריש כל אסוון אנא חמר: